

Praha dne 12. října 2020
Č. j.: MZP/2020/710/4159
Vyřizuje: Ing. Beránková Jančí
Tel.: 267 122 107
E-mail: Simona.Janci@mzp.cz

Rozdělovník

ZÁVĚR ZJIŠŤOVACÍHO ŘÍZENÍ

podle § 10d zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o posuzování vlivů na životní prostředí), ve znění pozdějších předpisů

Identifikační údaje:

Název: „Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07: Aktualizace 2020“

Charakter koncepce:

Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07: Aktualizace 2020 (dále také „koncepte“ či „PZKO 2020+“) je změnou dosud platného Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07 z roku 2016 (dále také „PZKO 2016“), který je aktualizován na základě novějších dat a vyhodnocení účinnosti stávajících opatření. PZKO 2020+ tedy navazuje na PZKO 2016 a dnem vyhlášení PZKO 2020+ ve Věstníku Ministerstva životního prostředí pozbude stávající PZKO účinnosti.

PZKO 2020+ je zpracován na základě ustanovení § 9 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně ovzduší“) a dle přílohy č. 5 k tomuto zákonu. Jeho účelem je aktualizovat opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění, a to na základě aktualizovaných podkladů o příčinách znečištění ovzduší a vyhodnocení efektivity stávajících opatření. Tam, kde jsou tyto úrovně splněny, je třeba realizovat opatření navržená v PZKO 2020+ v přiměřeném rozsahu tak, aby hodnoty přípustné úrovně znečištění nebyly překročeny. PZKO 2020+ vychází z údajů o emisích a imisním zatížení, které jsou zpracovávány Českým hydrometeorologickým ústavem.

Zastřešujícím dokumentem je pro předmětnou koncepci Národní program snižování emisí, který obsahuje opatření ke snížení znečištění ovzduší na národní úrovni. PZKO 2020+ obsahuje

opatření, jejichž aplikací v doporučeném rozsahu dojde ke zlepšení kvality ovzduší v dotčeném území. Přehled opatření PZKO 2020+ je následující.

Nová opatření v sektoru lokálního vytápění pro omezení znečištění ovzduší částicemi PM_{2,5} a benzo[a]pyrenem jsou:

- **„PZKO_2020_1: Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší“** – jehož cílem je zajistit a kontrolovat, aby provozovatelé spalovacích zdrojů dodržovali požadavky zákona o ochraně ovzduší, zejména co se týká instalace akumulární nádrže, pravidelných technických kontrol, kvality spalovaného paliva a instalace a provozu kotlů.
- **„PZKO_2020_2: Zvýšení povědomí provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva“** – jehož cílem je zvýšit povědomí provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů, především na pevná paliva, o podílu těchto zdrojů na celkové úrovni znečištění ovzduší a faktorech, které ke zvýšenému znečišťování přispívají. Cílem je také motivovat provozovatele k výhradnímu používání kvalitních paliv k vytápění.

Nová opatření v sektoru průmyslu pro omezení znečištění ovzduší částicemi PM_{2,5} jsou:

- **„PZKO_2020_3: Snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší – snižování fugitivních a vykazovaných emisí“** – směřující přímo ke stanoveným, lokalizovaným zdrojům znečišťování a stanoví postup pro prověřování těchto významných zdrojů znečišťování ovzduší, založený na jejich významnosti z hlediska produkovaných emisí a možností jejich snížení.

PZKO 2020+ obsahuje také tzv. **podpůrná opatření**. Výše uvedená opatření jsou závazná a jejich realizace by měla zaručit dodržování limitů znečištění ovzduší. Jelikož je však žádoucí dále snižovat emise znečišťujících látek v zóně Střední Morava, byla stanovena podpůrná opatření, která by měla být příslušnými orgány veřejné správy v nejvyšší možné míře realizována. U těchto opatření nelze z objektivních důvodů kvantifikovat jejich přínos nebo stanovit časový harmonogram plnění, a tedy na nich nelze založit splnění cíle PZKO 2020+. Podpůrná opatření mají formu metodických doporučení a koncepce neklade pro realizaci těchto opatření žádné cíle.

PZKO 2020+ je zpracován v jedné variantě a jeho opatření jsou navržena do roku 2025 s tím, že budou zhodnocena v rámci následující aktualizace koncepce. Koncepce bude aktualizována dle potřeby, nejméně však jednou za 4 roky.

Umístění: **zóna Střední Morava – CZ07, resp.** území definované kódem NUTS 2 CZ07, region soudružnosti Střední Morava, který zahrnuje Olomoucký a Zlínský kraj (viz příloha č. 3 k zákonu o ochraně ovzduší)

Předkladatel: Ministerstvo životního prostředí

Průběh zjišťovacího řízení:

Zjišťovací řízení bylo zahájeno dne 8. 9. 2020 zveřejněním informace o oznámení koncepce a o tom, kdy a kde je možné do něj nahlížet (dále též „informace“), na úřední desce posledního dotčeného kraje, resp. Krajského úřadu Olomouckého kraje. Informace byla rovněž zveřejněna v Informačním systému SEA (<https://mzp.cz/sea>) pod kódem koncepce MZP273K, a zaslána dotčeným územním samosprávným celkům pro zveřejnění na úředních deskách. Informace o oznámení koncepce byla zaslána také dotčeným orgánům.

Souhrnné vypořádání připomínek:

Ministerstvo životního prostředí, odbor posuzování vlivů na životní prostředí a integrované prevence, oddělení SEA (dále také „MŽP“), obdrželo vyjádření celkem od 21 subjektů. Po zákonné lhůtě byla zaslána 3 vyjádření (vyjádření Města Vsetína, Městského úřadu Otrokovice a Agentury ochrany přírody a krajiny České republiky). Zasláná vyjádření neobsahovala žádnou novou skutečnost, která by mohla mít vliv na výsledek zjišťovacího řízení. K vyjádření zaslaným po lhůtě se podle § 10c odst. 3 zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o posuzování vlivů na životní prostředí zjišťovací řízení“) nepřihlíží. Ostatní vyjádření byla využita jako podklad pro vydání tohoto závěru zjišťovacího řízení. Kopie všech obdržených vyjádření byly předány předkladateli koncepce k vypořádání. Vypořádání obdržených vyjádření je přílohou tohoto závěru zjišťovacího řízení.

Závěr:

Na podkladě oznámení koncepce, návrhu koncepce, který byl rovněž předložen spolu s oznámením, a vyjádření k němu podaných provedlo Ministerstvo životního prostředí s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v příloze č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu ustanovení § 10d uvedeného zákona s následujícím závěrem:

„Program zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07: Aktualizace 2020“ nebude mít významný vliv na životní prostředí a veřejné zdraví, a nebude proto posuzován dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Odůvodnění:

PZKO 2020+ představuje změnu stávajícího PZKO 2016, který byl podroben procesu posuzování vlivů koncepce na životní prostředí dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (dále také „proces SEA“) a k němuž MŽP vydalo dne 13. května 2016 pod č. j. 33800/ENV/16 souhlasné stanovisko k posouzení vlivů provádění PZKO 2016 na životní prostředí a veřejné zdraví podle ustanovení § 10g zákona o posuzování vlivů na životní prostředí (dále jen „stanovisko SEA“) s požadavky zajišťujícími minimální možné dopady realizace PZKO 2016 na životní prostředí a veřejné zdraví.

Koncepce obsahuje 2 nová opatření v sektoru lokálního vytápění pro omezení znečištění ovzduší částicemi PM_{2,5} a benzo[a]pyrenem a jedno nové opatření v sektoru průmyslu pro omezení znečištění ovzduší částicemi PM_{2,5}. Jedná se o obecná opatření spočívající např. v důsledné kontrole dodržování požadavků zákona o ochraně ovzduší, kterou budou provádět obecní úřady obcí s rozšířenou působností v rámci přenesené působnosti u provozovatelů spalovacích zdrojů, a to zejména pokud jde o povinnou instalaci akumulací nádrže, provádění pravidelných technických kontrol, kvalitu spalovaného paliva a instalaci a provoz kotlů v souladu s pokyny výrobce a dodavatele a s přílohou č. 11 k zákonu o ochraně ovzduší. Nebo spočívající v uplatnění informačních nástrojů pro zvýšení povědomí provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů, především na pevná paliva, o environmentálních aspektech provozu těchto zdrojů, například o prevenci spalování nedostatečně suchého dřeva apod.

PZKO 2020+ nevytváří rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, které by vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám či požadavkům na přírodní zdroje implikovaly nezbytnost posouzení vlivů na životní prostředí dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Příslušné orgány ochrany přírody prostřednictvím svých stanovisek vydaných dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně přírody a krajiny“) konstatovaly, že PZKO 2020+ nemůže mít samostatně ani ve spojení s jinými koncepcemi či záměry významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost evropsky významné lokality (dále jen „EVL“) nebo ptačí oblasti (dále jen „PO“).

Tento závěr zjišťovacího řízení vyplývá z porovnání s kritérii pro zjišťovací řízení uvedenými v příloze č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí:

1. Obsah koncepce, zejména s ohledem na:**a) účelnost stanovených variant řešení k dosažení sledovaných cílů koncepce**

Koncepce je zpracována v jedné variantě. Z hlediska jejích cílů a vzhledem k charakteru v ní obsažených opatření je invariantní řešení dostačující.

b) míru, v jaké koncepcí stanoví rámec pro záměry a jiné činnosti, a to buď vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti a provozním podmínkám nebo z hlediska požadavků na přírodní zdroje

Koncepce, resp. její cíle a opatření nevytváří rámec pro budoucí povolení záměrů uvedených v příloze č. 1 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí, které by vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám nebo požadavkům na přírodní zdroje implikovaly nutnost podrobit koncepci procesu SEA. Opatření **„PZKO_2020_1: Účinná kontrola plnění požadavků kladených na provozovatele spalovacích zdrojů zákonem o ochraně ovzduší“** – spočívá v důsledné kontrole dodržování požadavků zákona o ochraně ovzduší, kterou budou provádět obecní úřady obcí s rozšířenou působností v rámci přenesené působnosti u provozovatelů spalovacích zdrojů, a to zejména pokud jde o povinnou instalaci akumulací nádrže, provádění pravidelných technických kontrol, kvalitu spalovaného paliva a instalaci a provoz kotlů v souladu s pokyny výrobce a dodavatele a s přílohou č. 11 k zákonu o ochraně ovzduší. Olomouckému a Zlínskému kraji a obcím v řešeném území je doporučeno, aby zprostředkovávaly podporu uživatelům při výměně zdroje vytápění v návaznosti na zákaz spalovacích zdrojů zařazených do nižší než 3. třídy, který nabude účinnosti od 1. září 2022 (viz § 17 odst. 1 písm. g) a § 41 odst. 16 zákona o ochraně ovzduší), případně je podpořily i z vlastních zdrojů. Zároveň je uloženo Ministerstvu životního prostředí, Olomouckému a Zlínskému kraji a obcím prověřit možnost poskytování finanční podpory instalace akumulací nádrží u stávajících spalovacích zdrojů.

Opatření **„PZKO_2020_2: Zvýšení povědomí domích provozovatelů o vlivu spalování pevných paliv na kvalitu ovzduší, významu správné údržby a obsluhy zdrojů a volby spalovaného paliva“** – spočívá v uplatnění informačních nástrojů pro zvýšení povědomí provozovatelů spalovacích stacionárních zdrojů, především na pevná paliva, o environmentálních aspektech provozu těchto zdrojů, například o prevenci spalování nedostatečně suchého dřeva. Obcím je doporučeno, aby prakticky podpořily prevenci spalování nedostatečně suchého dřeva, například tím, že budou spolupracovat pokud možno s odborně způsobilými osobami provádějícími kontroly technického stavu a provozu spalovacích zdrojů (dle § 17 odst. 1 písm. h) zákona o ochraně ovzduší) či s komínky provádějícími na území těchto obcí čištění komínů.

Opatření **„PZKO_2020_3: Snížení vlivu stávajících stacionárních zdrojů na úroveň znečištění ovzduší – snižování fugitivních a vykazovaných emisí“** – směřují přímo ke stanoveným lokalizovaným zdrojům znečišťování a stanoví postup pro prověřování těchto významných zdrojů znečišťování ovzduší založený na jejich významnosti z hlediska produkovaných emisí a možností jejich snížení.

„Podpůrná opatření“ – mají formu metodických doporučení, jelikož je žádoucí obecně vytvářet podmínky pro další snižování emisí znečišťujících látek tak, aby znečištění ovzduší dále klesalo. U těchto opatření nelze z objektivních důvodů kvantifikovat jejich přínos nebo stanovit časový harmonogram plnění, a tedy na nich nelze založit splnění cíle PZKO 2020+, což nicméně neznamená, že by nebylo vhodné je realizovat.

c) míru, v jaké ovlivňuje jiné koncepce

PZKO 2020+ má vztah k řadě strategických dokumentů na mezinárodní úrovni (např. ke Směrnici Evropského parlamentu a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, 7. Akčnímu programu EU pro životní prostředí do roku 2020 – EAP (2014) či Akčnímu programu životního prostředí do roku 2020), na národní úrovni (zejména k Národnímu programu snižování emisí, Státní politice životního prostředí ČR 2012 – 2020 či Střednědobé strategii zlepšení kvality ovzduší v ČR) i na regionální úrovni (především k PZKO 2016 a územně plánovací dokumentaci dotčeného území). U předmětné koncepce lze očekávat potenciální pozitivní kumulativní účinek s koncepcemi a záměry majícími pozitivní vliv na kvalitu ovzduší.

d) význam koncepce pro začlenění požadavků na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví, zejména s ohledem na podporu udržitelného rozvoje

Vzhledem k cílům a účelu koncepce (snižování celkové úrovně znečištění a znečišťování ovzduší v dotčeném území, resp. aktualizace opatření, jejichž realizace povede ke zlepšení kvality ovzduší a dosažení přípustné úrovně znečištění) lze očekávat pozitivní účinek na ochranu životního prostředí a veřejného zdraví i na podporu udržitelného rozvoje.

e) vliv koncepce na udržitelný rozvoj dotčeného území (včetně sociálně-ekonomických aspektů)

V souvislosti s uplatněním PZKO 2020+ není očekáváno žádné potenciální negativní ovlivnění obyvatelstva a veřejného zdraví, klimatu, ovzduší, hlukové situace, povrchových a podzemních vod, půdy, biologické rozmanitosti, krajiny a jejích ekologických funkcí, hmotného majetku ani kulturního dědictví, architektonických a archeologických aspektů. Očekávají se především potenciální pozitivní vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví spočívající ve snížení expozice obyvatel nadlimitním koncentracím znečišťujících látek a zlepšení kvality bydlení v imisně zatížených lokalitách.

f) problémy životního prostředí a veřejného zdraví, které jsou závažné pro koncepci

Překračování ročního imisního limitu pro suspendované částice PM_{2,5} a benzo[a]pyren, emise znečišťujících látek z malých stacionárních zdrojů (domácích topenišť), vnášení těžkých kovů a dalších závadných látek do povrchových a podzemních vod prostřednictvím jejich přenosu suspendovanými částicemi PM apod.

g) význam koncepce pro implementaci požadavků vyplývajících z právních předpisů Evropského společenství týkajících se životního prostředí a veřejného zdraví

PZKO 2020+ v kombinaci se zastřešujícím dokumentem, kterým je Národní program snižování emisí, představuje nezbytnou strategii ke zlepšení kvality ovzduší v dotčeném území. Východiskem pro přípravu PZKO 2020+ byla Směrnice Evropského parlamentu

a Rady 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší a čistším ovzduší pro Evropu, která stanovuje požadavek na snížení rizik plynoucích ze znečištění ovzduší pro lidské zdraví cestou dodržení národních závazků snížení emisí a dodržení platných imisních limitů.

2. Charakteristika vlivů koncepce na životní prostředí a veřejné zdraví a charakteristika dotčeného území, zejména s ohledem na:

a) pravděpodobnost, dobu trvání, četnost a vratnost vlivu

Koncepce nenavrhuje žádné nové investiční záměry, které by vyžadovaly přímé (např. stavební) zásahy do území. V souvislosti s uplatňováním PZKO 2020+ nejsou očekávány potenciální negativní vlivy na životní prostředí či veřejné zdraví. Očekávají se však potenciální pozitivní vlivy na ovzduší v důsledku snížení emisí suspendovaných částic PM_{2,5} a s tím související potenciální pozitivní vlivy na obyvatelstvo a veřejné zdraví spočívající ve snížení expozice obyvatel nadlimitním koncentracím znečišťujících látek a zlepšení kvality bydlení v imisně zatížených lokalitách.

b) kumulativní a synergickou povahu vlivu

Vzhledem k charakteru předmětné koncepce nejsou potenciální negativní kumulativní ani synergické vlivy předpokládány. Lze však očekávat potenciální pozitivní kumulativní účinek s koncepcemi a záměry, které mají pozitivní vliv na kvalitu ovzduší.

c) přeshraniční povahu vlivu

V souvislosti s uplatněním PZKO 2020+ nejsou očekávány žádné vlivy přesahující hranice České republiky.

d) rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví vyplývající z provedení koncepce (např. při přírodních katastrofách, haváriích)

Při uplatňování koncepce nejsou předpokládána rizika pro životní prostředí a veřejné zdraví v souvislosti s přírodními katastrofami či haváriemi.

e) závažnost a rozsah vlivu (velikost území a počet obyvatel, který by mohl být pravděpodobně zasažen)

Vzhledem k výše uvedenému se nepředpokládají potenciální negativní vlivy PZKO 2020+ na životní prostředí a veřejné zdraví. Z koncepčního hlediska představuje PZKO 2020+ dokument přispívající ke zlepšení kvality ovzduší v dotčeném území.

f) důležitost a zranitelnost oblasti, která by mohla být zasažena, s ohledem na:

i. zvláštní přírodní charakteristiku nebo kulturní dědictví

S ohledem na obsah a charakter PZKO 2020+ se nepředpokládají potenciální negativní vlivy na životní prostředí, včetně lokalit soustavy NATURA 2000, u nichž příslušné orgány ochrany přírody svými stanovisky dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny vyloučily významný vliv na předmět ochrany nebo celistvost EVL nebo PO.

ii. hustotu obyvatel, osídlení a míru urbanizace

V souvislosti s uplatňováním PZKO 2020+ nejsou očekávány potenciální negativní vlivy na obyvatelstvo.

iii. překročení norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot

V důsledku realizace koncepce nebude docházet k překračování norem kvality životního prostředí nebo mezních hodnot nastavených v právních předpisech na ochranu životního prostředí. Normy a mezní hodnoty kvality ovzduší mají být naopak díky koncepci plněny.

iv. kvalitu půdy a intenzitu jejího využívání

Nejsou předpokládány potenciální negativní vlivy PZKO 2020+ na kvalitu půdy či intenzitu jejího využívání.

v. dopady změny klimatu

Vzhledem k charakteru koncepce, jejím cílům a opatřením lze očekávat pozitivní vlivy (i v kumulaci s jinými podobně zaměřenými koncepcemi a záměry) na životní prostředí v oblasti ochrany ovzduší a klimatu či veřejného zdraví.

g) dopad na oblasti nebo krajiny s uznávaným statusem ochrany na národní, komunitární nebo mezinárodní úrovni

S ohledem na charakter a obsah předmětné koncepce nejsou očekávány významné dopady na oblasti nebo krajiny s uznávaným statusem ochrany na národní, komunitární ani mezinárodní úrovni. Oznámení koncepce včetně zpracovaného návrhu PZKO 2020+ bylo předloženo příslušným orgánům ochrany přírody se žádostí o vydání stanoviska, zda může mít samostatně nebo ve spojení s jinými koncepcemi či záměry významný vliv na příznivý stav předmětu ochrany nebo celistvost EVL nebo PO v jejich působnosti. Všechny oslovené orgány ochrany přírody vydaly stanovisko dle ustanovení § 45i odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, kterým vyloučily významný vliv PZKO 2020+ na EVL a PO.

3. Předpokládaný přínos posouzení koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí zpracovávaných na odlišných úrovních v téže oblasti:

PZKO 2020+ je změnou schváleného Programu zlepšování kvality ovzduší zóna Střední Morava – CZ07 z roku 2016, jenž byl podroben procesu SEA a k němuž bylo vydáno souhlasné stanovisko SEA s požadavky zajišťujícími minimální možné dopady realizace PZKO 2016 na životní prostředí a veřejné zdraví, které bude i nadále respektováno. PZKO 2020+ neobsahuje rámec pro povolení konkrétních investičních záměrů s územním dopadem, které by vzhledem k jejich umístění, povaze, velikosti, provozním podmínkám či požadavkům na přírodní zdroje implikovaly nezbytnost podrobit tuto koncepci posuzování vlivů na životní prostředí ve smyslu zákona o posuzování vlivů na životní prostředí. Předpokládaný přínos posouzení předmětné koncepce ve vztahu k posouzení jiných koncepcí na odlišné úrovni v téže oblasti je z hlediska charakteru navržených opatření předpokládán pouze minimální, resp. žádný.

Lze uzavřít, že na základě oznámení koncepce, zaslaných vyjádření uplatněných v rámci zjišťovacího řízení a jejich vypořádání a porovnání obsahu návrhu PZKO 2020+ s kritérii pro zjišťovací řízení uvedenými v příloze č. 8 k zákonu o posuzování vlivů na životní prostředí dospělo MŽP k závěru, že se jedná o změnu koncepce, u které není předpoklad takových vlivů na životní prostředí, které by odůvodňovaly nutnost jejího posouzení dle zákona o posuzování vlivů na životní prostředí.

Mgr. Evžen Doležal

ředitel odboru posuzování vlivů na
životní prostředí a integrované
prevence

podepsáno elektronicky

Příloha

Vypořádání obdržených vyjádření